

Dromaeosaurides bornholmensis

En tabt tand

Det var i september 2000, at Danmarks første dinosaur tand dukkede frem fra gruset. Forskerne var overraskede over, at tanden kom fra en lille rovdinosaur og ikke fra en planteæder. Der er nemlig normalt mange flere planteædere i et område, end der er kødædere. Det er klart, fordi én kødæder i løbet af sit liv har brug for mange planteædere for at blive mæt. En af grundene til, at den første dinosaur tand alligevel kom fra en kødæder, nemlig rovdinosauren *Dromaeosaurides bornholmensis*, kan være, at rovdinosaurerne tit skiftede deres tænder ud. De havde ikke ét sæt mælketænder og ét sæt voksentænder, ligesom dig og mig, men skiftede i stedet deres tænder ud hele livet, så snart de blev slidt. Ligesom hajer gør det i dag. Det er utrolig praktisk for dem, fordi tænderne er deres "våben" – altså det, der skaffer dem føde på bordet.

Dinosaur tanden er 21 mm lang, og man kan se, at den var gammel og slidt. Roden er halvvejs væk, så det har været på høje tid, at den blev skiftet ud med en ny tand. Den lille kødæder har sikkert tabt tanden, mens den var i gang med at flå i noget kød fra et byttedyr, som den enten selv havde jaget, eller som den havde fundet død på lagunestranden.

Dromaeosaurus' slagteklo

Måske synes du ikke, at du kender ordet *dromaeosaur* i forvejen. Men du har sikkert hørt om den drabelige velociraptor fra Jurassic Park-filmene. *Dromaeosaurerne* tilhører den samme gruppe rovdinosaurer som velociraptor, og de er kendte for alle sammen at have en stor, krum klo på deres andentå. En "slagteklo", for nu at få det til at lyde meget drabeligt. Sådant en klo har man desværre endnu ikke fundet på Bornholm. Men hvem ved? Måske dukker den op en dag – du kan jo tage på klo-jagt.

Dinoer med fjer på

I de senere år har forskerne fundet ud af, at rovdinosaurerne lignede fugle meget mere, end man tidligere havde troet. Det skyldes bl.a. en masse nye fund af dinosaurer med fjer på, som først er dukket op i Kina i løbet af de sidste 10-15 år. Dengang man fandt den første bornholmske *dromaeosaur*, var denne viden stadig helt ny. Nu er alle forskere til gengæld fuldstændig enige om, at alle rovdinosaurer havde fjer. De brugte dem sjældent til at flyve med, men nok snarere til at holde sig varme med, til at vise sig frem med – og til at kamuflere sig med. Præcis sådan som fugle i dag også bruger deres fjer, når de ikke flyver.

Fjer blev altså ikke oprindeligt udviklet som et flyveredskab, men er nok opstået, fordi dinosaurerne fik behov for at holde sig varme og spare på energien. Vi er derfor ret sikre på, at rovdinosaurerne på Bornholm også har været dækket af fjer, og at de nok har bevæget sig rundt på en fugleagtig måde. Lidt som en slags frygtindgydende struds.